

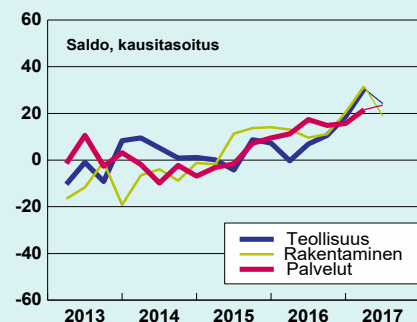
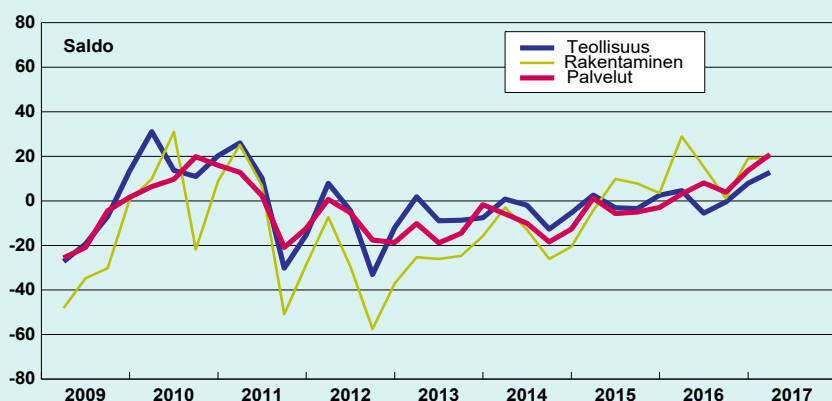

Suhdannebarometri

Toukokuu 2017

Suhdannebarometri

Toukokuu 2017

Suhdanteet toukokuussa 2017

- Suhdannekuvassa selvä parannus alkuvuonna: tämänhetkinen tilanne jo osin keskimääräistä parempi
- Myös odotukset vahvistuneet, ja suhdanteiden ennustetaan elpyvän kesällä ja syksyllä 2017
- Tuotannon ja myynnin kasvu olisi melko ripeää
- Henkilöstön määrä kasvaisi hitaasti
- Poliittisista epävarmuuksista huolimatta kansainväliset suhdanneindikaattorit ovat melko korkealla

EK:n huhtikuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisyritysten suhdannetilanne on parantunut alkuvuonna. Tämänhetkistä tilannetta arvioidaan teollisuudessa ja rakentamisessa hieman keskimääräistä vahvemmaksi, palvelualoilla keskimääräiseksi.

Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat myös kirkastuneet. Suhdanteiden ennustetaan kohenevan jonkin verran lisää kaikilla kolmella päätoimialalla.

Suhdanteiden ennustetaan vahvistuvan seuraavan puolen vuoden aikana

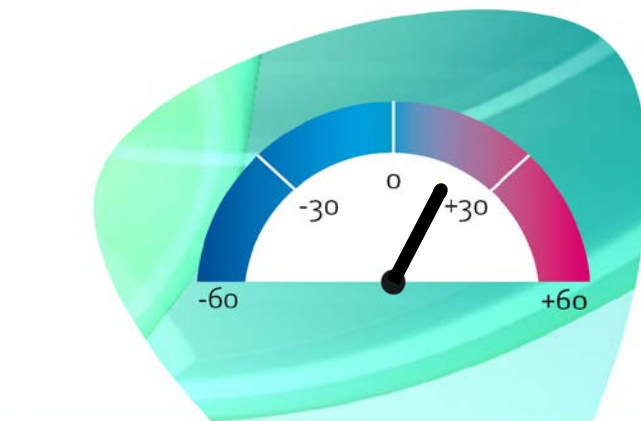
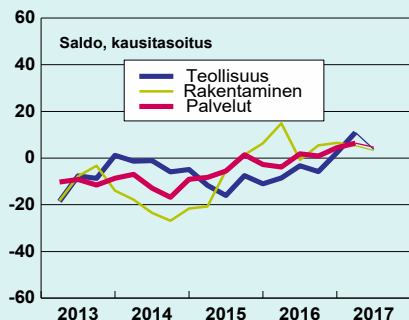
Teollisuuden yleisiä suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku vahvistui huhtikuussa saldolukuun +13 (tammikuussa +7). Rakentamisen suhdannenäkymät olivat tasolla +17 (tammikuussa +19) ja palvelualojen odotukset nousivat lukemaan +20 (tammikuussa +13).

Tuotannon ja myynnin kasvu on nopeutunut vuoden alussa selvästi, ja erityisesti teollisuuden saamien tilausten määrä on kasvanut tuntuvasti. Sekä teollisuuden että rakennusyritysten tilauskanta on elpynyt. Kysynnän kuvataan yleisesti vilkastuneen ja rekrytointivaikeuksien jonkin verran lisääntyneen.

Kasvun ennustetaan jatkuvan vuoden 2017 toisella ja kolmannella neljänneksellä melko ripeänä. Henkilöstön määrän arvioidaan kasvavan hieman kaikilla päätoimialoilla.

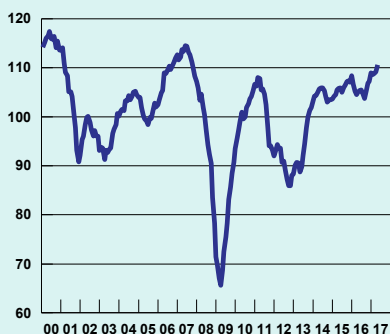
Myös kannattavuuden odotetaan jonkin verran paranevan kaikilla päätoimialoilla, mutta yritysten välinen vaihtelu on edelleen melko suurta.

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

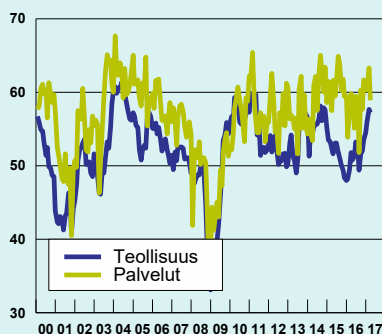
Koko elinkeinoelämän suhdannenäkymät ovat aiempaa vahvemmat, ja suhdanteiden arvioidaan paranevan kesän ja alkusyksyn 2017 aikana.

Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

Lähde: EU:n komissio

Ostopäälliköiden indeksi, USA

Lähde: ISM

Euron dollarikurssi

Lähde: Macrobond

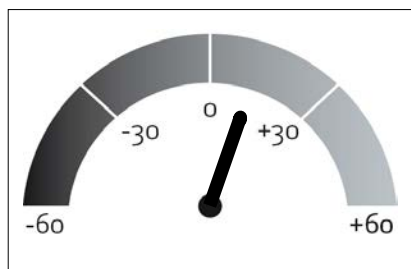
Kansainvälisessä taloudessa kohtalaista kasvua

Maaialmantalouden kasvu jatkuu perusennusteiden mukaan melko tasaisena. Kasvunäkymään liittyy kuitenkin merkittäviä riskejä, kuten epätietoisuus USA:n talouspolitiikasta ja Euroopan vaalien lopputuloksesta sekä geopolittiset jännitteet.

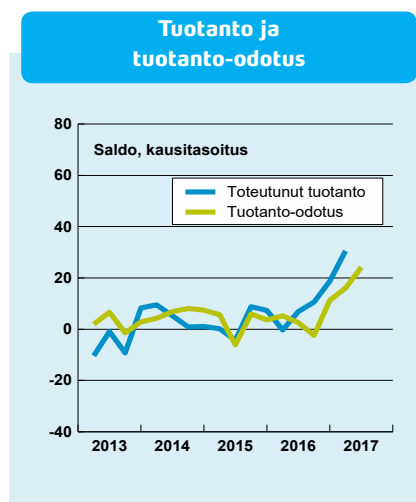
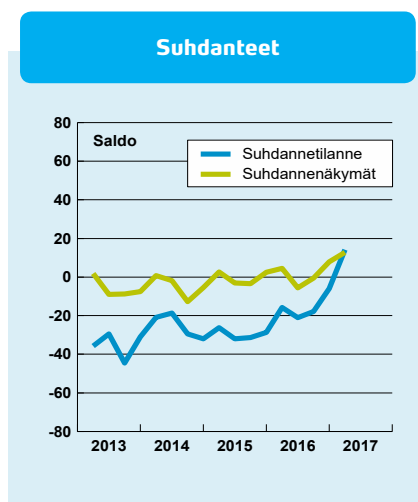
Lyhyen aikavälin ennakoivat suhdanneindikaattorit ovat kuitenkin melko hyvissä lukemissa sekä Euroopassa että USA:ssa, ja globaalin kasvun odotetaan olevan noin 3½ prosenttia kuluvana vuonna.

Teollisuus

- Suhdannetilanne parantunut jo vähän yli keskimääräisen (nykytilanteen saldoluku +14)
- Tuotannon kasvu kiihtyi alkuvuonna ja uusia tilauksia saatiin selvästi aiempaa enemmän
- Yleiset suhdanneodotukset kohtalaisen hyvät (näkymien saldoluku +13)
- Tuotannon kasvu jatkuisi kohtalaisena ja henkilöstön määrä pysyisi likimain ennallaan
- Kannattavuuskehityksen hajonta edelleen suurta

Teollisuuden suhdannenäkymät

EK:n huhtikuussa tekemän tiedustelun mukaan suomalaisten teollisuusyritysten suhdanteet ovat parantuneet selvästi alkuvuoden 2017 aikana. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan jo hieman keskimääräistä vahvemmaksi (nykytilanteen saldoluku +14).

Suhdanteiden ennustetaan paranevan lähikuukausina

Näkymät lähitulevaisuuteen ovat kohtalaisen hyvät, ja suhdanteiden ennustetaan vahvistuvan jonkin verran.

Yleisten suhdannenäkymien saldoluku kohosi huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa saldolukuun +13 (tammikuussa +7).

Huhtikuun tiedustelussa 17 % yrityksistä arvioi suhdanteiden vahvistuvan ja neljä prosenttia niiden heikkenevän seuraavan puolen vuoden aikana. Selvä enemmistö eli 79 % yrityksistä ei ennusta suhdanteisiinsa oleellisia muutoksia.

Tuotanto kasvaa jonkin verran

Tiedusteluun vastanneiden teollisuusyritysten tuotannon kasvu kiihtyi

selvästi tammi–maaliskuun aikana. Sekä toisella että kolmannella neljänneksellä kasvun arvioidaan jatkuvan, mutta vauhti jäisi aavistuksen alkuvuotta verkkaisemmaksi.

Tilauksissa selvä käänne parempaan

Teollisuusyritysten saamien uusien tilausten määrä kasvoi tuntuvasti alkuvuoden aikana. Myös lähikuukausille ennustetaan aiempaa enemmän uusia tilauksia. Tilaukanta on myös alkanut kohentua, ja huhtikuun tiedustelussa vastaajat arvioivat sitä jo hieman keskimääräistä suuremmaksi.

Kapasiteetin käyttöaste on pysynyt lähellä pitkän aikavälin keskimääräistä tasoa. Huhtikuussa 74 prosentilla vastaajista oli kapasiteetti täydessä käytössä.

Valmiiden tuotteiden varastot ovat kasvaneet vähän keskimääräistä suuremmiksi.

Teollisuusyritysten henkilöstön määrä kääntyi loivaan nousuun tammi–maaliskuussa. Kehitys oli vähän

Suhdanne tiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	2	3	4	4	12	4	15	34			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	10	-1	-3	3	17	-10	6	14	38			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	62	58	58	68	56	70	75	73	74			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-19	-18	-24	-28	-23	-21	-16	-16	7			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-21	-21	-29	-32	-28	-28	-21	-18	-1			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	8	9	0	6	0	5	1	-2	6			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-2	-14	-21	-6	10	-12	-9	13			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-4	-19	-26	-12	-3	-18	-19	-1	15			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	19	-17	-24	0	-2	0	-4	18	44			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	13	16	5	12	3	0	4	18	37			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	52	55	57	51	35	48	37	44	40			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	6	5	5	5	7	8	8	11			
puute kapasiteetista	5	5	4	3	3	5	4	3	6			
riittämätön kysyntä	42	45	48	42	27	27	26	33	25			
rahoitusvaikeudet	3	6	5	4	4	3	3	4	3			
muu este	4	1	2	2	2	10	3	2	1			
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-26	-32	-32	-28	-15	-21	-17	-6	14			
Suhdanne näkymät lähitulevaisuuteen	3	-3	-3	3	4	-5	-1	7	13			

edellisen tiedustelun odotuksia parempaa. Seuraavalla kolmen kuukauden jaksolla henkilöstön arvioidaan pysyvän likimain ennallaan.

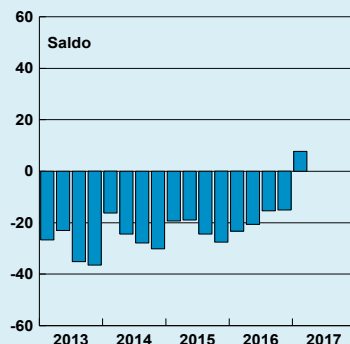
Myyntihinnat kääntyivät alkuvuonna loivaan nousuun, jonka ennustetaan jatkuvan lähikuukaudet. Kustannustaso laski hieman. Sen arvioidaan pysyvän lähikuukaudet ennallaan.

Kannattavuus vaihtelee paljon yritysten välillä

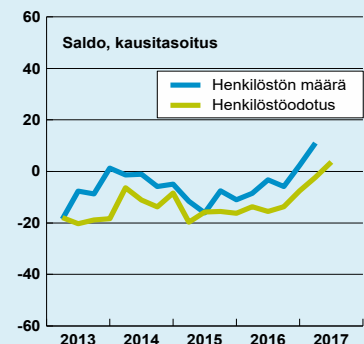
Kannattavuuden kehityksessä on edelleen selvää vaihtelua yritysten välillä. Keskimäärin kannattavuus on jonkin verran parantunut. Myös lähikuukausina kannattavuuden arvioidaan kohenevan.

Suhdanteiden paranemisesta huolimatta heikko kysyntä on edelleen yritysten suurin este kasvattaa tuotantoa. Huhtikuussa 25 prosenttia yrityksistä arvioi kysyntänsä heikoksi (tammikuussa 33 %). Työvoimapula oli ongelmana nyt 11 prosentilla (8 %). Rahoitusvaikeuksia koki vain kolme prosenttia yrityksistä.

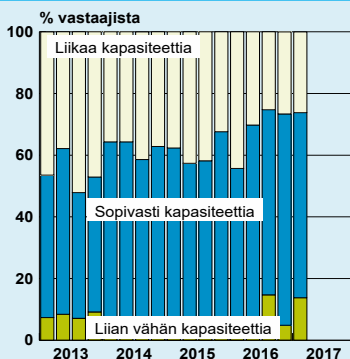
Tilaukanta

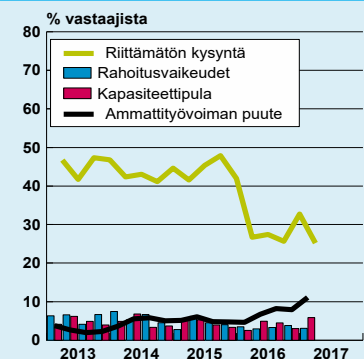
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

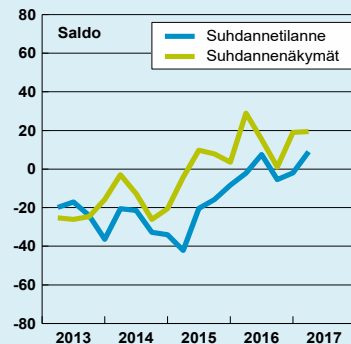
Tuotannon kasvun esteet

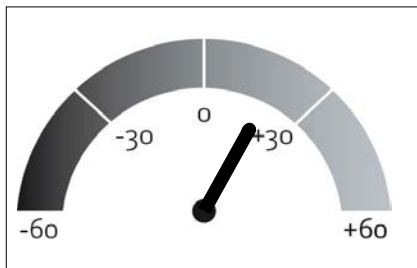
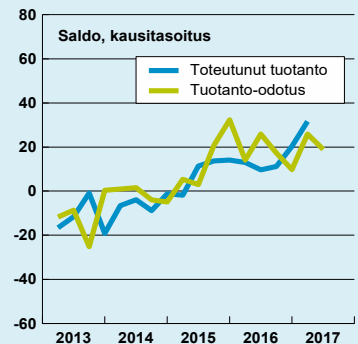
Rakentaminen

- Suhdanteet elpyneet jo hieman keskimääräistä vahvemmiksi
- Tuotannon kasvu ollut ripeää, mutta jatkossa vauhdin odotetaan hieman laantuvan
- Tilauskanta on lähellä keskimääräistä
- Kysyntä parantunut, rekrytointivaikeudet jo yleisin toiminnan este
- Yleiset suhdanneodotukset edelleen melko hyvät (saldoluku +19)

Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Rakentamisen suhdannenäkymät

Rakennusyritykset kuvaavat suhdanteidensa vahvistuneen hieman keskimääräistä paremmiksi alkuvuoden 2017 aikana. Samoin odotukset lähikuukausille ovat kokonaisuutena myönteiset, ja hyvän suhdannevaiheen ennustetaan jatkuvan seuraavan puolen vuoden aikana.

Suhdanteet elpyneet vähän normaalia vahvemmiksi

Uusien tilausten määrä pysyi kausitasoitettujen lukujen mukaan likimain ennallaan tammi–maaliskuussa. Tilauskanta on vahvistunut tavanomaiselle tasolle.

Tiedustelun vastaajayritysten tuotanto kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä melko ripeästi. Henkilöstön määrä kasvoi hieman. Myymättömiä huoneistojen määrä kasvoi vähän, mutta pysyi vielä varsin matalana.

Myyntihinnat ja kannattavuus pysyivät likimain ennallaan.

Melko suotuisat odotukset

Rakennusyritysten suhdanneodotukset ovat pysyneet yleisesti suotuisi-

na, ja suhdannekuvan ennustetaan paranevan vielä hieman lisää seuraavan puolen vuoden aikana.

Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa +19. Suhdanteiden nousua seuraavalla puolen vuoden jaksolla odotti 28 prosenttia vastaajista, ja yhdeksän prosenttia ennusti tilanteen heikenevän samalla ajanjaksolla. Lähes kahdella kolmasosalla eli 63 prosentilla yrityksistä suhdanteissa ei tapahtuisi oleellisia muutoksia.

Edellisessä, tammikuussa tehdyssä tiedustelussa suhdannenäkymien saldoluku oli myös +19.

Tuotannon kasvu jatkui, mutta vauhti laantuisi hieman alkuvuoteen nähden

Uusien tilausten määrän arvioidaan pysyvän vakaana toisella vuosineljänneksellä. Tuotannon kasvu jatkui, mutta vauhti hidastuisi hieman ensimmäisestä neljänneksestä. Samoin loppukesäälle ja alkusyksylle on odotuksia kohtalaisesta tuotannon kasvusta.

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	32	17	2	4	32	13	8	23			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	20	27	21	-2	41	23	0	9	34			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	63	83	79	71	77	83	81	81	85			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-21	4	-9	-22	-14	-7	-10	-14	-5			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-10	-34	-16	-13	-45	-58	-34	-47	-69			
Mymättömien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna	24	9	20	10	-5	-5	-33	-22	-18			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-27	19	3	-13	9	23	7	-13	1			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	17	6	-16	-7	31	6	-22	7	26			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	29	-43	-43	7	-34	-51	35	-15	0			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	5	-43	-8	21	18	14	7	34	19			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	77	69	61	67	72	56	61	58	53			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	8	29	14	19	29	34	22	19	30			
puute kapasiteetista	4	0	5	5	3	14	10	4	5			
riittämätön kysyntä	57	45	49	45	46	25	37	32	26			
rahoitusvaikeudet	15	9	3	8	3	12	3	2	3			
muu este	10	3	3	5	11	3	5	9	9			
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-43	-21	-16	-9	-2	7	-6	-1	9			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-4	10	8	4	28	16	1	19	19			

Henkilöstön määrän odotetaan pysyvän likimain ennallaan, kun tilannetta arvioidaan kausivaihtelusta oikaistuilla luvuilla.

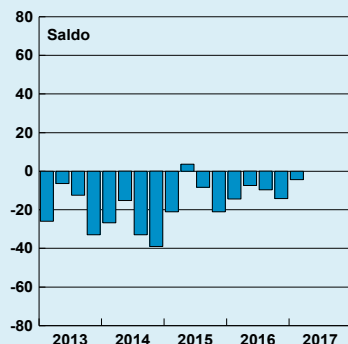
Myyntihintojen ei oleteta juuri muuttuvan lähikuukausina. Kannattavuuden arvioidaan paranevan loivasti.

Kysyntä jonkin verran vahvistunut ja rekrytointivaikeudet jatkuvat

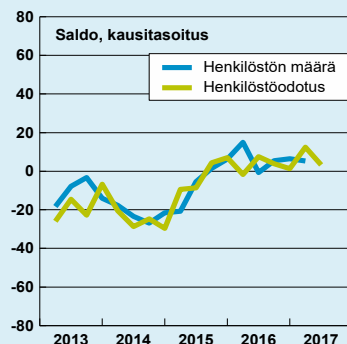
Kapasiteetin käyttöaste on hieman viimevuotista korkeampi. Huhtikuussa 85 prosenttia yrityksistä arvioi kapasiteettinsa olevan kokonaan hyödynnettyä (vuosi sitten 77 %).

Kysyntä on parantunut, ja enää 26 % yrityksistä koki heikon kysynnän ongelmaksi (vuosi sitten 46 %). Rekrytointivaikeuksia oli nyt 30 prosentilla (29 %), joten ne olivat nyt yleisin toiminnan este. Rahoitusvaikeuksia oli kolmella ja kapasiteettipulaa viidellä prosentilla yrityksistä.

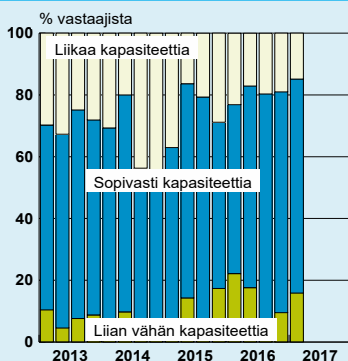
Tilaukanta

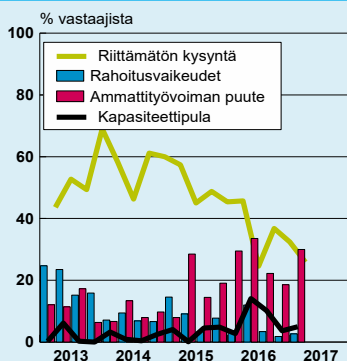
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

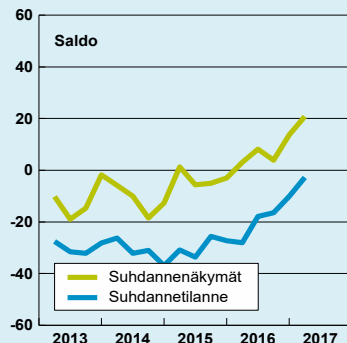
Tuotannon kasvun esteet

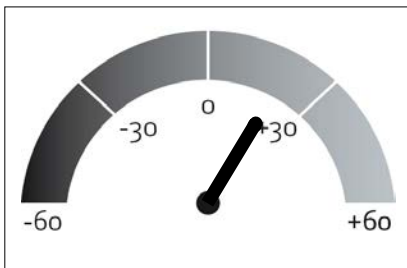
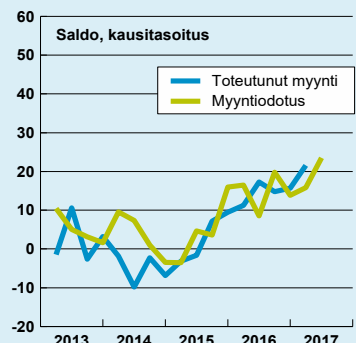
Palvelut

- Suhdannenousu jatkunut alkuvuonna, ja nykytilanne on jo lähellä keskimääräistä
- Kysyntä on vähitellen vilkastunut, mutta riittämätön kysyntä on vielä toiminnan suurin este
- Suhdanneodotukset melko vahvat (saldoluku +20), nousun odotetaan jatkuvan
- Myynti kasvaa melko ripeästi ja henkilöstömäärä nousee vähän

Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Palveluyritysten suhdannenäkymät

Suomalaisten palveluyritysten suhdanteet ovat jatkaneet elpymistään kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Suhdanne tilanteen kuvataan parantuneen jo lähes keskimääräiseksi (saldoluku -2).

Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle vahvistuneet

Myös suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen ovat kirkastuneet alkuvuoden aikana. Suhdanteiden ennustetaan vahvistuvan seuraavan puolen vuoden aikana.

Myynnin odotetaan kasvavan melko ripeästi. Myös henkilöstön määrä kasvaisi hieman.

Palveluyritysten yleisiä suhdannenäkymiä kartoittava saldoluku kohosi huhtikuun tiedustelussa lukemaan +20. Edellisessä, tammikuussa tehdystä tiedustelusta näkymät olivat tasolla +13.

Huhtikuun tiedustelussa 26 prosenttia palvelualojen vastaajayrityksistä ennusti suhdannenousua seuraavalle puolen vuoden jaksolle. Heikke-

neviä kehitystä ennusti vain kuusi prosenttia, ja 68 % arvioi suhdanteidensa pysyvän vakaina.

Myynnin odotetaan kasvavan melko ripeästi

Palvelualojen yritysten myynnin määrän kasvu nopeutui tammi-maaliskuussa.

Myynnin kasvun ennustetaan olevan melko ripeää sekä toisella että kolmannella vuosineljänneksellä.

Henkilöstöodotukset varovaisen myönteiset

Tiedusteluun osallistuneet palvelualojen yritykset kuvaavat henkilöstönsä kasvaneen vähän kuluvan vuoden alkupuolella. Myös lähikuukausina henkilöstömäärän ennustetaan kasvavan loivasti.

Heikko kysyntä ongelmana hieman aiempaa harvemmillä

Kysyntä on vahvistunut asteittain. Heikkoa kysyntää koki huhtikuussa yhä 25 prosenttia yrityksistä (tammikuussa 28 %).

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-7	0	6	12	7	19	15	17	19			
Myyntiä odotus seuraavalle 3 kk:lle	12	1	14	14	16	18	13	12	29			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-8	2	-3	-7	-4	10	-2	0	5			
Henkilökuntaa odotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	-13	-15	-4	5	-3	-4	-4	12			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	58	51	54	49	56	51	51	47	48			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	11	10	13	10	12	18	14	16	21			
puute kapasiteetista	2	1	2	1	1	1	1	1	1			
riittämätön kysyntä	41	39	38	35	40	31	33	28	25			
rahoitusvaikeudet	4	2	5	4	5	5	5	3	3			
muu este	7	4	3	5	4	3	6	5	4			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-30	-33	-25	-28	-29	-18	-16	-11	-2			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	1	-5	-5	-3	4	8	4	13	20			

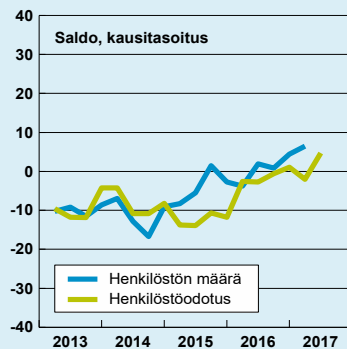
Työvoimapulaa oli huhtikuussa 21 prosentilla vastaajista (tammikuussa 16 %), ja rahoitusvaikeuksista raportoi kolme prosenttia yrityksistä (3 %).

Kannattavuus paranisi lievästi

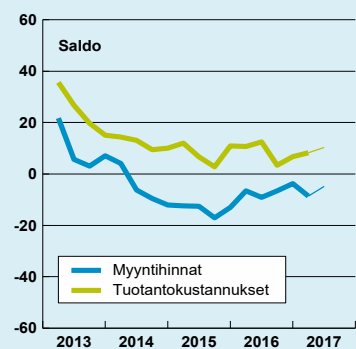
Palveluyritysten myyntihinnat laskivat edelleen loivasti ja kustannukset nousivat vähän. Seuraavalla kolmen kuukauden kehityksen arvioidaan jatkuvan samankaltaisena.

Kannattavuus vahvistui hieman verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Myös lähikuukausille ennustetaan pientä paranemista.

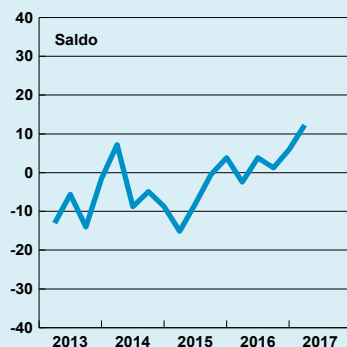
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

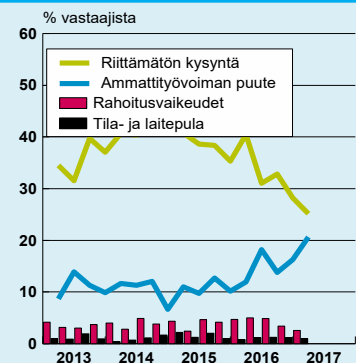
Hinnat ja kustannukset

Kannattavuus

Myyntin kasvun esteet

Elintarviketeollisuus

- Suhdannekuva vahvistuu asteittain: tämänhetkinen tilanne jo hieman yli keskimääräisen
- Tilauskanta noussut vähän yli tavanomaisen
- Seuraavalle puolelle vuodelle ennustetaan edelleen kohennusta suhdanteisiin (saldoluku +29)
- Henkilöstön määrä pysyisi ennallaan

Elintarviketeollisuuden suhdannekuva on jatkanut paranemista alkuvuonna. Tämänhetkisiä suhdanteita luonnehditaan aavistuksen normaalia vahvemmiksi. Myös lähikuukausille ennustetaan myönteistä suhdannekehitystä.

Suhdanneodotukset pysyneet hyvinä

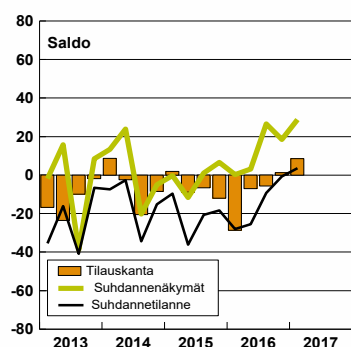
Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa tasolla +29 (tammikuussa +19). Suhdannenousua seuraavan puolen vuoden aikana odotti nyt 29 prosent-

tia vastaajista, eikä heikkenemistä ennustavia ollut lainkaan.

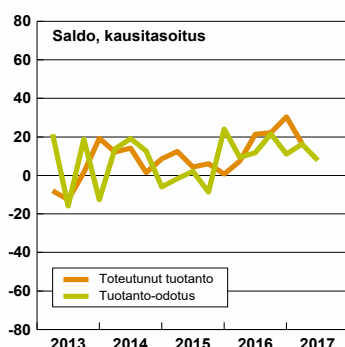
Vastaajayritysten tuotanto on kasvanut odotusten mukaisesti tammikuussa. Myös lähikuukausille ennustetaan tasaista kasvua. Tilauskanta on kohentunut hieman yli keskimääräiselle tasolle.

Henkilöstön määrä on kasvanut jonkin verran tiedustelun vastaajayrityksissä. Sen sijaan seuraavalle kolmelle kuukaudelle ei ennusteta kasvua.

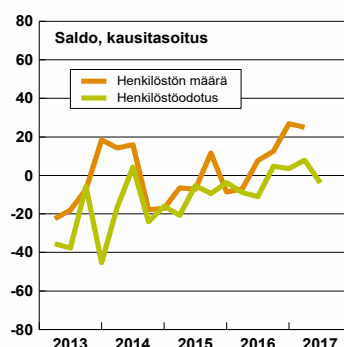
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

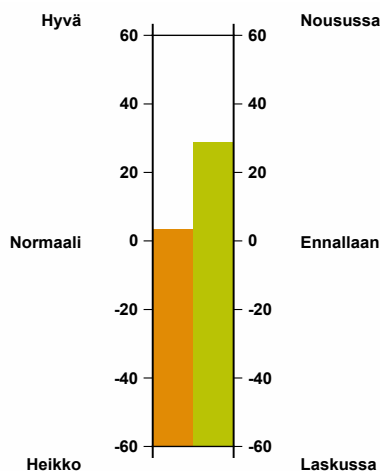

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-1	24	21	39	6			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	20	16	19	2	15			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	63	71	76	66	69			
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-28	-7	-6	2	8			
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-54	-16	-17	-15	1			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	14	-16	-5	-11	-1			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-17	23	13	18	13			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	0	2	-3	4	6			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-18	-6	1	-4	-7			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	6	16	37	47			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	31	46	33	40	31			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	6	4	9	8			
puute kapasiteetista	1	9	1	1	9			
riittämätön kysyntä	28	32	27	27	15			
rahoitusvaikeudet	5	1	6	5	3			
muu este	0	0	0	3	0			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-28	-26	-10	0	4			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	0	3	27	19	29			

Teva-teollisuus

- Suhdannetilanne kääntynyt parempaan, mutta on vielä alle keskimääräisen
- Tilauskanta noussut keskimääräiseksi
- Elpymisen ennustetaan jatkuvan: näkymien saldoluku huhtikuussa +25

Teva-teollisuuden yritysten suhdanteet ovat kääntyneet jonkin verran parempaan. Tämänhetkistä tilannetta arvioidaan silti keskimääräistä heikommaksi (saldoluku -21).

Suhdanteissa tapahtunut käänne parempaan

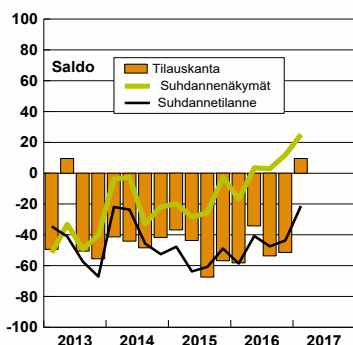
Lähiaikojen suhdanneodotusten saldoluku oli huhtikuussa +25 (tammiukuussa +11). Suhdannenousua ennusti huhtikuussa 26 % vastaajista ja vain yksi prosentti odotti tilanteen heikkenevän seuraavan puolen vuoden aikana.

Vastaajayritysten tuotannon määrä kääntyi nousuun alkuvuonna, ja myös lähikuukausina sen ennustetaan kasvavan.

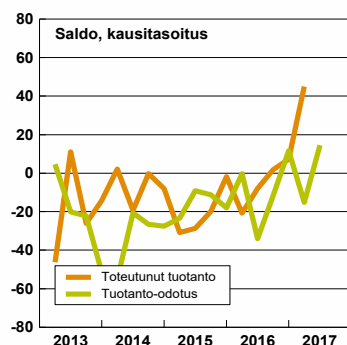
Tilauskanta on parantunut keskimääräiseksi ja myös kapasiteetin käyttöaste on vahvistunut jonkin verran.

Vastaajayritysten henkilöstömäärä kasvoi hieman alkuvuoden aikana. Lähikuukausina sen enteillään kasvavan edelleen aavistuksen.

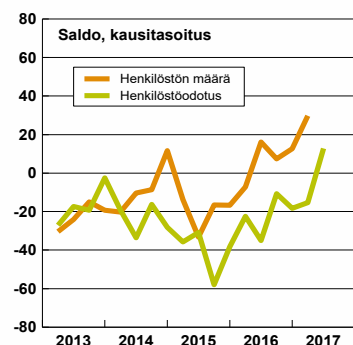
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

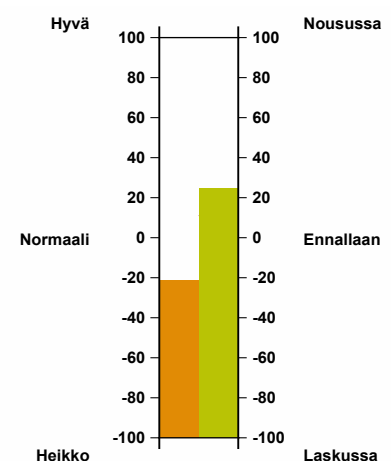

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-21	3	-15	7	47			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-24	-8	11	-17	24			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	47	45	52	42	86			
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-58	-34	-53	-52	10			
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-38	-40	-65	-57	-14			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	8	35	29	17	10			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	25	0	11	27			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-36	-11	-17	-12	12			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	-24	-36	58	0			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-11	-22	-35	1	37			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	77	73	57	50	25			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	12	6	8	8			
puute kapasiteetista	5	0	0	0	0			
riittämätön kysyntä	72	61	49	41	16			
rahoitusvaikeudet	8	8	13	5	13			
muu este	0	3	0	0	0			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-59	-41	-47	-44	-21			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-17	3	2	11	25			

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Puuteollisuus

- Tilanteen kuvataan parantuneen, mutta olevan vielä alle keskimääräisen (saldoluku -31)
- Tuotannon määrä kasvanut yleisesti ja uusia tilauksia saatu vähän lisää
- Yleiset suhdanneodotukset aiempaa heikkomat (saldoluku -17)
- Kustannusten arvioidaan kääntävän kasvuun lähikuukausina

Puuteollisuuden mukaan suhdanne-tilanne on alkuvuonna hieman parantunut, mutta yhä keskimääräistä heikompi (saldoluku -31). Odotukset lähitulevaisuuteen ovat sen sijaan aiempaa vaatimattomammat.

Suhdanneodotukset aiempaa varovaisemmat, kustannusten odotetaan kasvavan

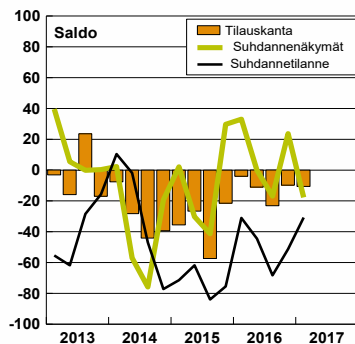
Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa -17 (tammikuussa +23). Odotuksissa on vaihtelua alan sisällä: nyt 15 prosenttia vastaajista

odotti suhdanteiden paranemista ja 32 % ennusti laskevaa suuntaa.

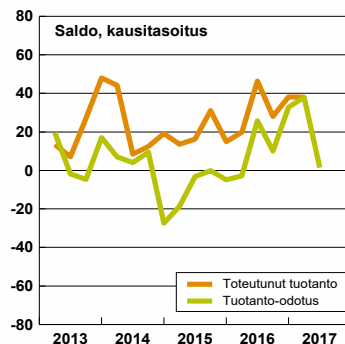
Uusien tilausten määrä on kasvanut hieman ja tuotannon määrä on lisääntynyt. Myyntihinnat kääntyivät nousuun, mutta kannattavuus pysyi likimain ennallaan.

Lähikuukausina tuotannon kasvun arvioidaan pysähtyvän. Hintojen ennustetaan nousevan vähän, mutta kustannukset kääntyisivät kasvuun. Henkilöstön määrä supistuisi loivasti.

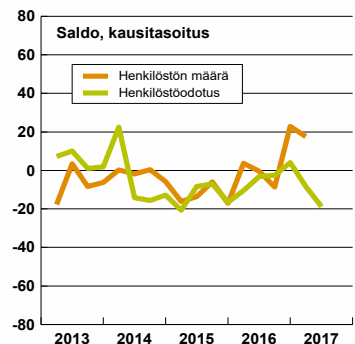
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

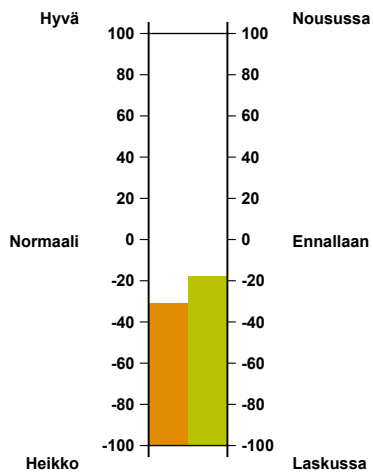

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	22	66	30	14	38			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	55	-6	6	50	31			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	67	72	75	79	90			
Tilaukset normaaliin verrattuna	-4	-11	-23	-10	-11			
Vientitilaukset normaaliin verrattuna	17	5	9	24	13			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	7	6	5	12	6			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	32	-32	-5	29			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	29	-16	-31	0	13			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	21	52	7	36	61			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-4	18	12	41	6			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	51	47	46	40	34			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	6	4	5	1			
puute kapasiteetista	13	10	15	13	0			
riittämätön kysyntä	20	29	20	16	16			
rahoitusvaikeudet	8	6	5	4	7			
muu este	15	1	11	8	17			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-31	-45	-68	-51	-31			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	34	-1	-17	23	-17			

Paperiteollisuus

- Suhdanteet parantuneet alkuvuonna – nykytilanne hieman yli keskimääräisen
- Lähikuukausille ennustetaan jonkin verran kohennusta suhdannekuvaan (saldoluku +7)
- Tuotannon määrä jatkaisi tasaista kasvua ja myös hinnat kohoaisivat
- Pitkään jatkunut henkilöstön lasku päättyi alkuvuonna

Paperi- ja selluteollisuuden yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa kohentuneen hieman keskimääräistä vahvemaksi (nykytilanteen saldoluku +16). Samoin odotukset lähikuukausille ovat pääosin myönteiset.

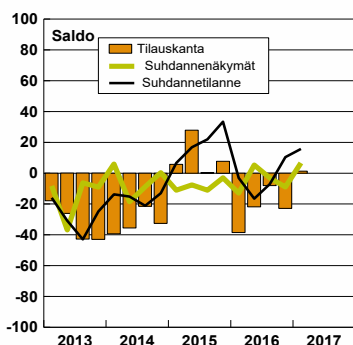
Suhdanteiden ennustetaan paranevan jonkin verran

Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +7 (tammikuussa -9). Tilanteen vahvistumista ennusti nyt seitsemän prosenttia vastaajista,

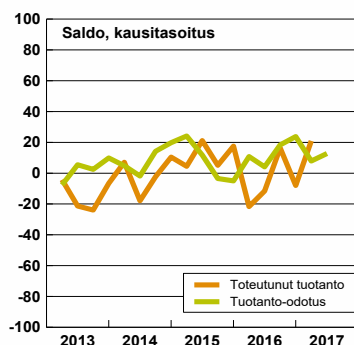
eikä heikkenemistä odottavia ollut lainkaan.

Tuotannon määrä on kasvanut tammi–maaliskuussa jonkin verran. Myös loppukeväällä ja alkukesällä sen arvioidaan kasvavan hieman. Myyntihintojen lasku päättyi, ja hintojen ennustetaan vahvistuvan keväällä. Kustannuksissa on nousupainetta. Pitkään jatkunut henkilöstömäärän lasku päättyi alkuvuonna, ja lähikuukausina henkilöstö pysyisi ennallaan.

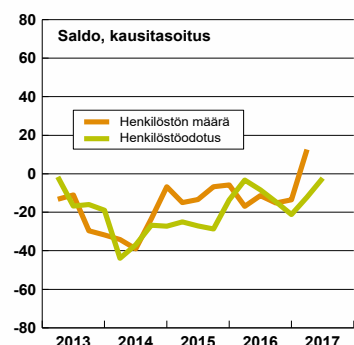
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

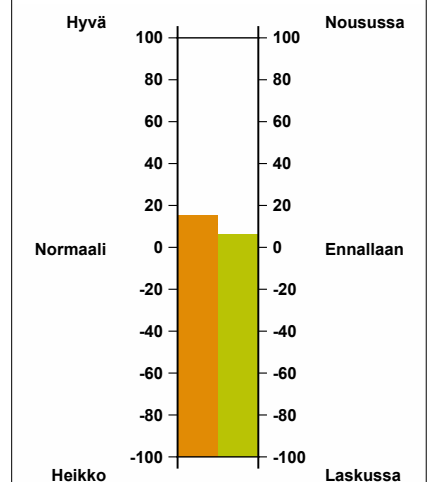

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	-20	1	-3	34			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-11	31	17	15			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	51	66	82	70	88			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-38	-22	-9	-23	2			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-28	-26	-8	-15	1			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	22	30	27	16	44			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-5	-23	-15	16			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-29	-33	-4	14			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-5	6	-2	7	38			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	-21	2	6	4			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	17	20	32	37	6			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	0	0	1	1			
puute kapasiteetista	6	4	3	9	5			
riittämätön kysyntä	9	13	27	25	1			
rahoitusvaikeudet	0	2	1	2	1			
muu este	2	2	2	0	0			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-3	-17	-8	11	16			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-13	5	-3	-9	7			

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Painaminen

- Tämänhetkinen tilanne on edelleen tuntuvasti alle keskimääräisen (nykytilan saldoluku -56)
- Kysyntä on yhä heikkoa ja kapasiteettia on paljon vapaana
- Yleiset suhdannenäkymät ovat aiempaa paremmat (saldoluku +22)
- Tuotannon arvioidaan kasvavan aavistuksen ja hintojen laskun enteillä pysähtyvän

Painoalan suhdanteet ovat edelleen selvästi alle normaalin ja elpyminen on ollut vähäistä. Sen sijaan odotukset lähitulevaisuuteen ovat aiempaa paremmat.

Tähänastinen elpyminen ollut vähäistä – odotukset aiempaa paremmat

Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +22 (tammikuussa +10).

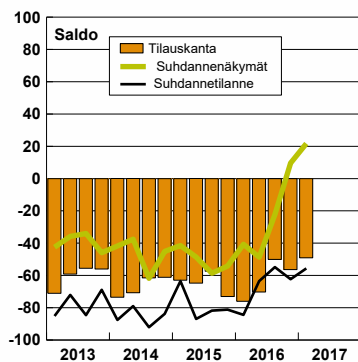
Huhtikuun tiedustelussa 22 prosenttia yrityksistä ennusti seuraavalle

puolelle vuodelle vahvistuvia suhdanteita, eikä heikkenevää kehitystä odottavia ollut.

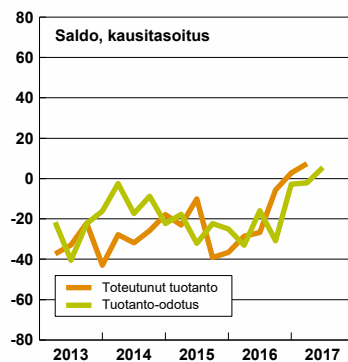
Vastaajajaritysten tuotannon määrä kasvoi alkuvuonna aavistuksen. Samankaltaisen kehityksen ennustetaan jatkuvan. Tilauskanta on kuitenkin yhä selvästi alle normaalin ja kapasiteettia on vapaana runsaasti.

Henkilökunnan määrän ennustetaan laskevan edelleen jonkin verran. Sen sijaan pitkään jatkuneen myyntihin-
tojen laskun enteillä pysähtyvän.

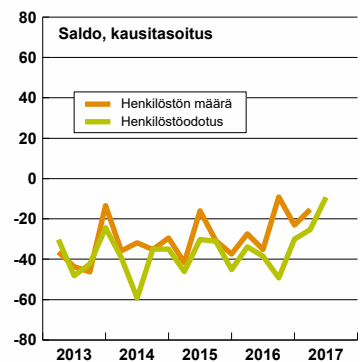
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

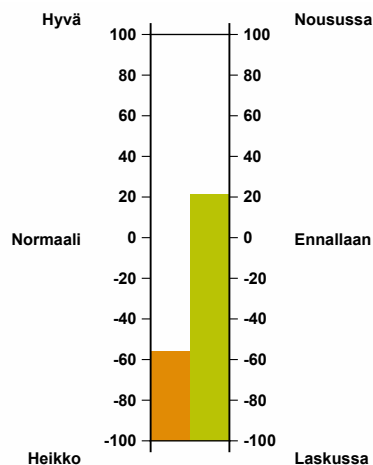

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-40	-16	1	-6	-2			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-8	-30	-1	-17	17			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	20	32	40	14	30			
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-76	-71	-50	-56	-49			
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-82	-40	-61	-23	-57			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-39	-31	-37	-34	-52			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-30	-18	-6	-38	-15			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-29	-53	-36	-24	3			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-57	-18	-31	35	4			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-50	-19	-53	32	0			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	96	90	87	98	80			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	9	18	21	19	9			
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0			
riittämätön kysyntä	82	63	70	80	67			
rahoitusvaikeudet	8	15	19	31	15			
muu este	8	9	11	0	0			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-85	-64	-54	-63	-56			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-40	-49	-23	10	22			

Kemianteollisuus

- Tämänhetkinen tilanne normaalia vahvempi (nykytilanteen saldoluku +26)
- Tuotanto on kasvanut melko yleisesti alkuvuonna
- Näkymät seuraavalle puolelle vuodelle hieman pehmenneet (saldoluku -2)
- Tuotanto kasvaisi kuitenkin tasaisesti ja kannattavuus pysyisi nykytasolla

Kemianteollisuuden yritysten suhdannekehitys on jatkunut myönteisenä. Tämänhetkistä tilannetta arvioidaan normaalia paremmaksi, ja kannattavuuden kuvataan parantuneen. Sen sijaan odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat hieman pehmenneet. Suhdanteisiin ei silti ennusteta olennaisia muutoksia.

Tilanne hyvä, mutta näkymät hieman pehmenneet

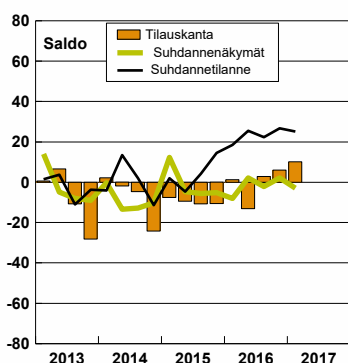
Huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa suhdannenäkymät olivat saldolu-
vussa -2 (tammikuussa +3). Vahvis-

tuvia suhdanteita ennusti yhdeksän prosenttia ja heikkenevää suuntaa 11 % toimialan vastaajayrityksistä.

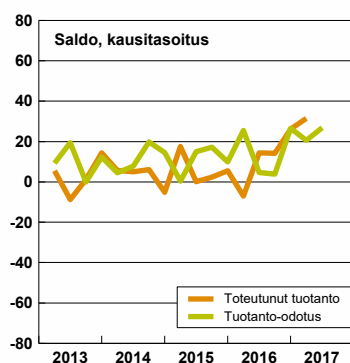
Tuotannon määrä on jatkanut melko ripeää kasvua. Myös seuraavan puolen vuoden aikana tuotannon ennustetaan lisääntyvän. Kannattavuuden arvioidaan pysyvän likimain ennallaan.

Tilaukanta on kasvanut vähän, ja sitä kuvataan jonkin verran keskimääräistä paremmaksi. Henkilöstön määrä pysyisi lähikuukaudet nykytasolla.

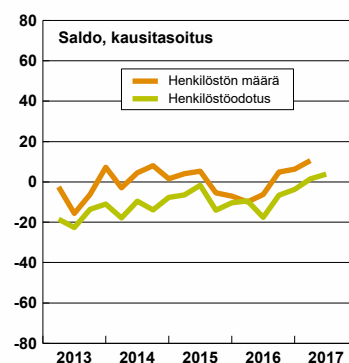
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

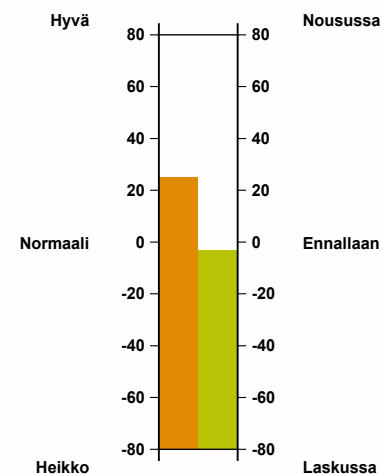

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	13	9	19	40			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	9	-7	21	29	28			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	68	67	75	74	74			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	2	-13	3	6	11			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	0	2	7	7	14			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	3	6	10	3	-3			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-9	8	1	-7	10			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-8	-12	-14	3	13			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-4	29	6	42	62			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	14	20	29	30	33			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	33	26	25	24	23			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	3	3	0	2	3			
puute kapasiteetista	1	6	6	1	2			
riittämätön kysyntä	28	17	18	21	18			
rahoitusvaikeudet	1	1	1	1	1			
muu este	1	0	1	0	0			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	19	26	23	27	26			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-8	2	-2	3	-2			

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Rakennustuoteteollisuus

- Tämänhetkinen suhdannetilanne laajalti keskimääräistä vahvempi
- Tilauskanta normaalia korkeampi
- Tuotannon kasvu jatkui, mutta vauhti hidastui seuraavan puolen vuoden aikana
- Yleiset suhdanneodotukset kuitenkin edelleen varsin positiiviset (saldoluku +27)

Rakennustuoteteollisuuden yritykset kuvaavat suhdanteitaan yleisesti keskimääräistä vahvemmiksi (nykytilanteen saldoluku +61).

Suhdanneodotukset pysyneet myönteisinä

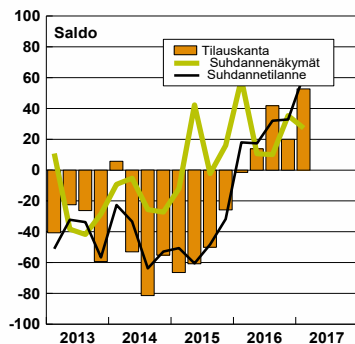
Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat edelleen myönteiset. Lähikuukausien suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +27 (tammi-kuussa +35).

Suhdannenousua ennusti nyt 27 % vastaajista, eikä tilanteen heikkene- mistä odottavia ollut.

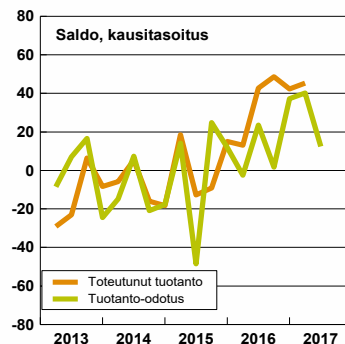
Tilauskannan kuvataan olevan keskimääräistä vahvempi. Kannattavuus parani valtaosalla yrityksistä, ja sen ennustetaan myös jatkavan nousu- sa.

Tuotannon määrä on kasvanut yhä ripeästi. Lähikuukausille odotetaan maltillisempaa kasvua. Työvoiman määrä pysyisi lähes ennallaan.

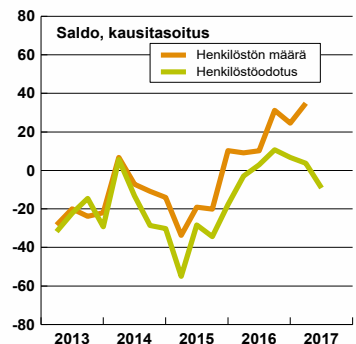
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

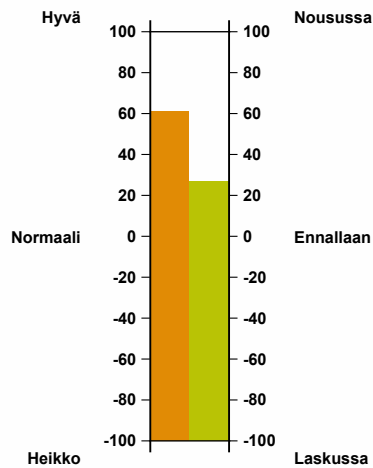

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	30	61	41	15	62			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	63	17	27	32	52			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	71	65	89	87	89			
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-2	14	42	21	52			
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-35	-23	-35	-3	-1			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-22	22	3	9	37			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	6	39	23	9	32			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	38	-3	-18	7	24			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	45	3	27	31	38			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	16	-8	-2	24	8			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	76	68	50	43	56			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	10	15	26	24	30			
puute kapasiteetista	17	23	14	8	17			
riittämätön kysyntä	38	37	21	23	24			
rahoitusvaikeudet	0	0	1	0	4			
muu este	22	0	8	4	0			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	18	17	32	33	61			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	59	10	10	35	27			

Teknologiaateollisuus

- Suhdanteen tilanne kohentunut vähän keskimääräistä vahvemmaksi
- Tilauskanta on parantunut normaalitasolle
- Tilausten odotetaan kasvavan selvästi: tuotannon kasvu olisi melko ripeää
- Suhdannenäkymien saldoluku +16

Teknologiaateollisuuden yritykset kuvaavat suhdanteidensa kohentuneen alkuvuonna hieman keskimääräistä vahvemmiksi (nykytilan saldoluku +14).

Suhdanteiden ennustetaan paranevan seuraavan puolen vuoden aikana

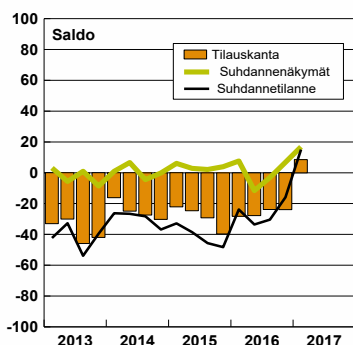
Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat myös jonkin verran vahvistuneet. Suhdannenäkymät nousivat huhtikuussa saldolukuun +16 (tammikuussa +7). Huhtikuussa 18 % vastaajista ennusti tilanteen

paranemista, kun taas vain kaksi prosenttia arvioi suhdanteiden heikenevän.

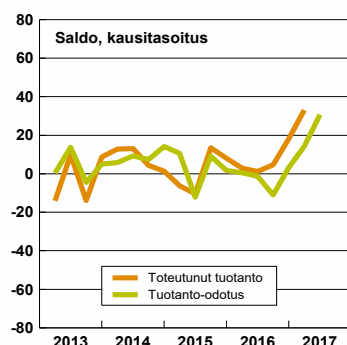
Uusien tilausten määrä on kasvanut selvästi, ja sen odotetaan jatkavan nousussa. Tilauskanta on parantunut keskimääräiseksi. Tuotannon määrän kasvu on jonkin verran kiihtynyt, ja myös lähikuukausille ennustetaan melko ripeää kasvua.

Myyntihintojen arvioidaan pysyvän lähes ennallaan. Kannattavuuden arvioidaan vahvistuvan. Henkilöstömäärä kasvaisi vähän.

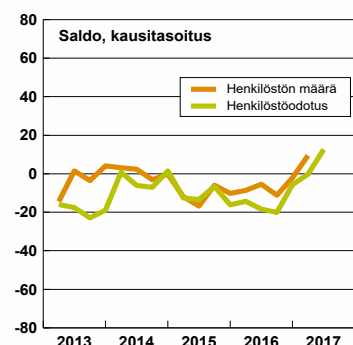
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

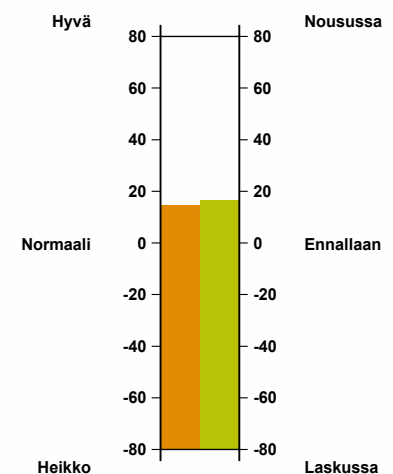

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	8	-1	15	33			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	15	-16	-8	8	47			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	51	74	74	76	71			
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-29	-27	-23	-23	9			
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-35	-41	-33	-32	-5			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-6	3	-6	-9	5			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	5	-18	-12	14			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-10	-24	-17	0	22			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-3	-16	-9	3	46			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-3	-1	-7	12	47			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	32	56	39	51	52			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	6	8	12	9	16			
puute kapasiteetista	1	3	4	2	7			
riittämätön kysyntä	26	29	26	39	33			
rahoitusvaikeudet	5	4	3	4	3			
muu este	1	17	4	2	1			
Suhdanteen tilanne tällä hetkellä	-24	-34	-31	-16	14			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	7	-12	-4	7	16			

Suhdanteen tilanne

Suhdannenäkymät

Kauppa

- Suhdannetilanne on parantunut, mutta alle keskimääräisen
- Myynti kasvoi jonkin verran ja kannattavuus kohosi hieman
- Kohtalaisen myynnin kasvun odotetaan jatkuvan seuraavan puolen vuoden ajan
- Yleisen suhdannetilanteen ennustetaan kirkastuvan (saldoluku +20)

Kaupan alan yritykset kuvaavat suhdanteidensa vahvistuneen alkuvuonna. Tämänhetkinen tilanne on silti aavistuksen keskimääräistä heikompi (saldoluku -6). Näkymät seuraavalle puolelle vuodelle ovat kirkastuneet.

Suhdanteiden odotetaan paranevan

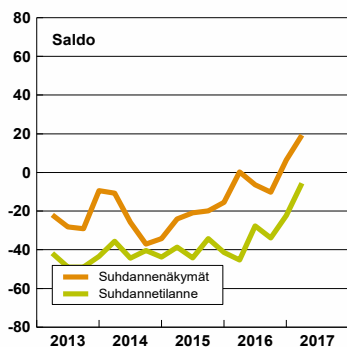
Suhdannenäkymien saldoluku nousi huhtikuussa saldolukuun +20 (tammikuussa +6). Hajonta yritysten välillä on melko suurta, sillä 30 % arvioi suhdanteiden paranevan ja

kymmenen prosenttia ennusti niiden heikkenevän seuraavan puolen vuoden aikana.

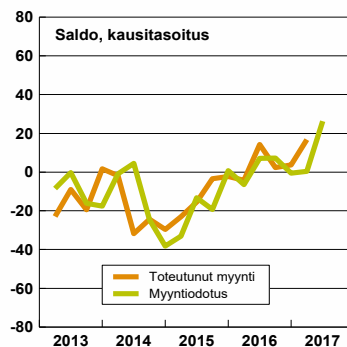
Myynnin määrä kasvoi alkuvuonna kohtalaisesti. Lähikuukausille ennustetaan samankaltaista kasvua. Henkilöstömäärä on supistunut edelleen hieman, ja myös loppukevällä sen odotetaan vähän alenevan.

Myyntihintojen ennustetaan pysyvän likimain ennallaan. Kannattavuuden enteilläään kohoavan hieman.

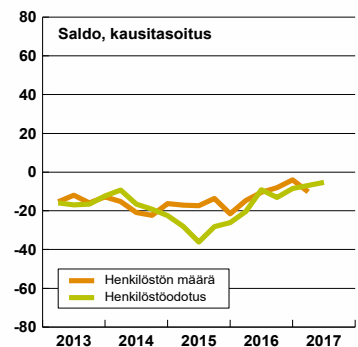
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

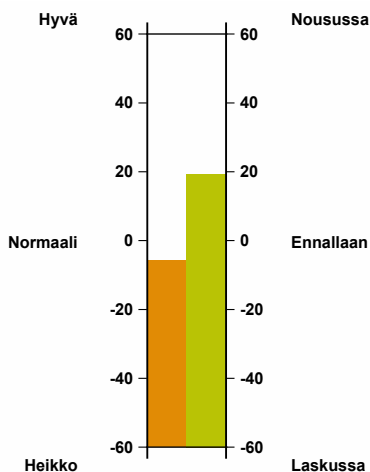

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-5	14	2	4	16			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	8	-1	0	26			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-5	-9	-9	-12			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	3	-21	-12	-7	8			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	56	50	55	48	43			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	13	6	4	10			
puute kapasiteetista	1	2	2	2	1			
riittämätön kysyntä	48	41	45	37	36			
rahoitusvaikeudet	3	2	4	2	3			
muu este	6	3	5	13	7			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-45	-28	-34	-22	-6			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	0	-7	-10	6	20			

Matkailu- ja ravintolapalvelut

- Suhdanne tilanne parantunut vähitellen, mutta se on yhä alle keskimääräisen (nykytilanteen saldoluku -12)
- Myynnin määrä kasvanut kohtalaisesti
- Tasainen kasvu jatkuisi ja kannattavuus kohenisi hieman
- Yleiset suhdannenäkymät seuraavalle puolelle vuodelle melko hyvät (saldoluku +16)

Matkailu- ja ravintola-alan yritysten mukaan suhdanteet ovat elpyneet vähitellen. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan yhä hieman keskimääräistä vaisummaksi. Odotukset lähitulevaisuuteen ovat pysyneet melko hyvinä.

Suhdanneodotukset edelleen melko hyvät

Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa lukemassa +16 (tammi-kuussa myös +16).

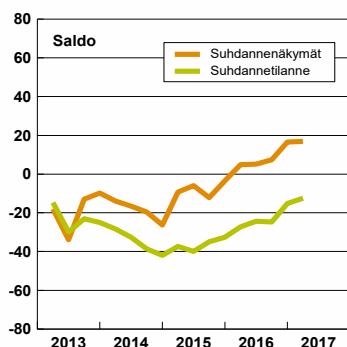
Paranevia suhdanteita seuraavalle puolelle vuodelle ennusti 25 prosenttia vastaajista. Yhdeksän prosenttia

odotti suhdannekuvan synkkenevän samalla ajanjaksolla.

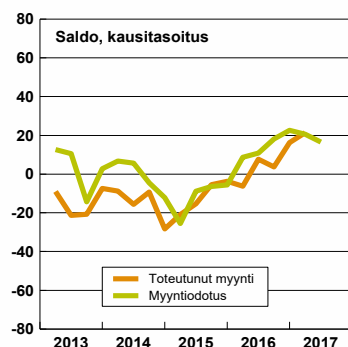
Tiedustelun mukaan myynnin määrä on kasvanut kohtalaisesti. Lähikuukausien aikana kasvun ennustetaan jatkuvan tasaisena. Myyntihinnat kohoaisivat edelleen loivasti ja kannattavuus vahvistuisi hieman.

Henkilökunnan määrä on pysynyt alkuvuonna lähes ennallaan. Loppukevään aikana sen arvioidaan hieman kasvavan.

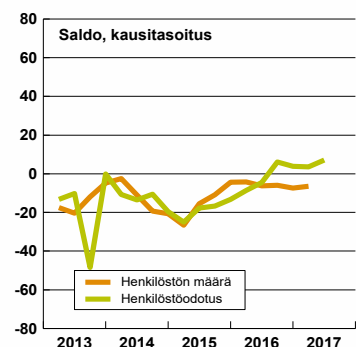
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

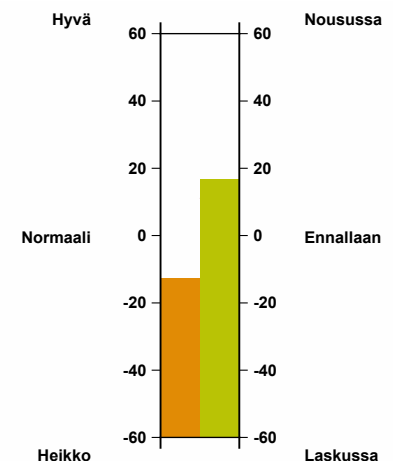

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	9	8	24	11			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	15	21	18	12	20			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	4	-7	-7	-12			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	7	-5	-6	22			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	65	61	55	51			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	14	21	17	19			
puute kapasiteetista	1	3	2	4	3			
riittämätön kysyntä	52	52	45	41	34			
rahoitusvaikeudet	3	3	3	2	2			
muu este	3	4	3	2	1			
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-27	-25	-25	-15	-12			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	5	5	7	16	16			

Suhdanne tilanne

Suhdannenäkymät

Liikenne

- Suhdanteissa ei tapahtunut alkuvuonna suuria muutoksia: tilanne keskimääräistä heikompi
- Yleiset suhdannenäkymät parantuneet vähän (saldoluku +11)
- Myynnin kasvun ennustetaan nopeutuvan lähikuukausina

Liikennealan yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa pysyneen alkuvuonna lähes ennallaan. Tämän hetkinen suhdannekuva on jonkin verran keskimääräistä heikompi (nykytilan saldoluku -20).

Näkymät hieman parantuneet
Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat hieman vahvistuneet.

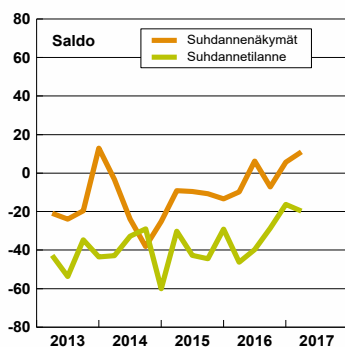
Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa +11 (tammikuussa +6). Suhdannousua ennusti nyt 15 % vastaajista,

kun tilanteen heikkenemiseen uskoi neljä prosenttia.

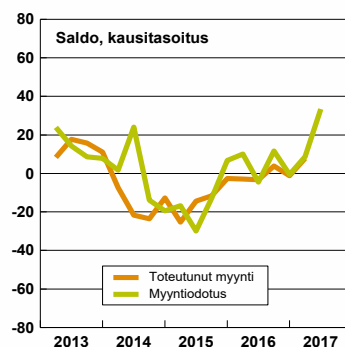
Myynti kasvoi tammi–maaliskuussa hieman. Loppukevällä sen kasvun ennustetaan nopeutuvan. Henkilökunnan määrä kääntyi kasvuun alkuvuonna. Loppukevällä sen ei ennusteta muuttuvan.

Myyntihintojen ja kannattavuuden muutokset jäisivät vähäisiksi.

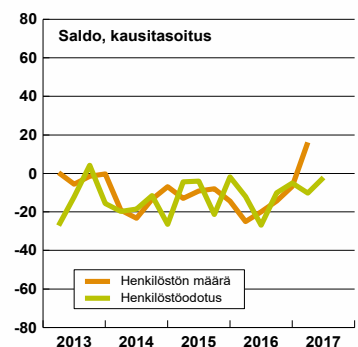
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

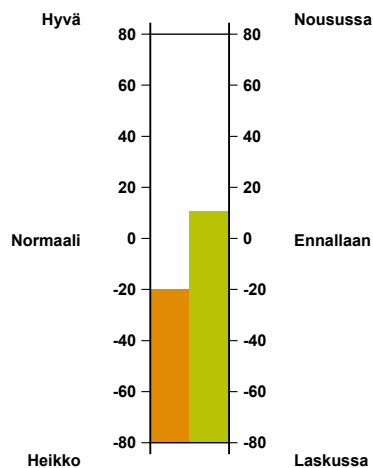

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	4	-1	2	2			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-5	17	-4	0	33			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-30	-11	-13	-14	11			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-16	-12	-2	-18	5			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	53	50	55	41	44			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	6	7	7	12			
puute kapasiteetista	0	4	2	1	1			
riittämätön kysyntä	44	28	46	32	33			
rahoitusvaikeudet	8	8	8	13	5			
muu este	4	4	2	1	0			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-46	-40	-29	-16	-20			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-9	6	-7	6	11			

Rahoitus ja vakuutus

- Suhdanteet elpyneet lähelle keskimääristä (nykytilanteen saldoluku -3)
- Suhdanneodotukset seuraavalle puolelle vuodelle vahvistuneet
- Myynnin kasvu ollut melko hidasta: odotuksia voimakkaammasta kasvusta loppukevällä
- Kannattavuus pysyisi lähes ennallaan

Rahoitus- ja vakuutusalan yritykset kuvaavat suhdanteidensa kohentuneen alkuvuonna likimain keskimääräisiksi.

Suhdanneodotukset vahvistuneet

Alan yritysten suhdanneodotukset ovat aiempaa valoisammat. Suhdannenäkymät olivat huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa lukemassa +22 (tammikuussa -15).

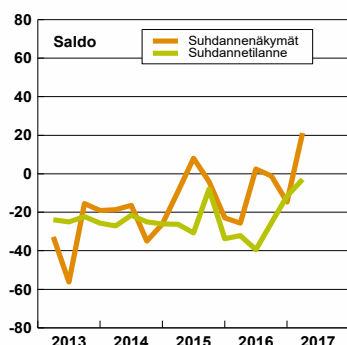
Huhtikuussa 25 % yrityksistä odotti tilanteen paranevan seuraavan

puolen vuoden aikana, kun taas heikkenemistä ennusti enää kolme prosenttia.

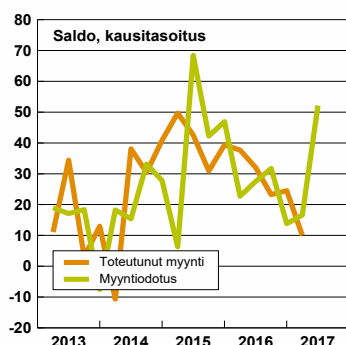
Palveluiden myynti kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä hitaasti. Lähikuukausille ennustetaan kasvun voimistumista. Kannattavuuden odotetaan pysyvän vakaana.

Henkilökunnan määrä on vähentynyt hieman, ja sen arvioidaan jatkavan loivaa laskua.

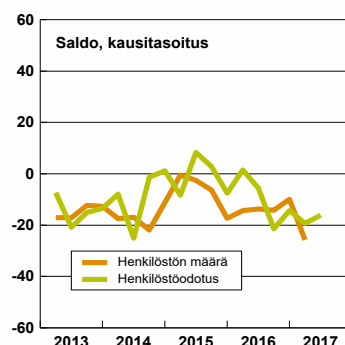
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

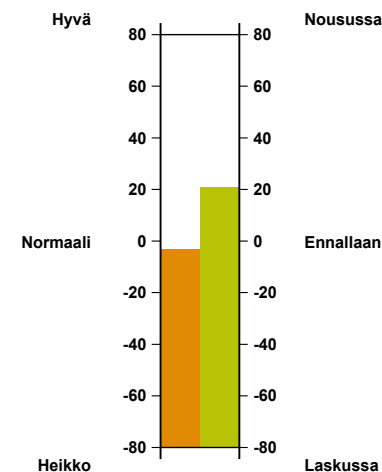

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	37	32	24	25	10			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	28	32	13	16	52			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-16	-8	-15	-11	-29			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-1	-23	-21	-16	-9			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	47	38	35	30	31			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	14	5	3	11			
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0			
riittämätön kysyntä	32	26	18	25	19			
rahoitusvaikeudet	0	0	0	2	1			
muu este	3	3	12	3	0			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-32	-39	-26	-12	-3			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-25	3	-2	-15	22			

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Tieto- ja viestintäpalvelut

- Suhdannetilanne lähellä keskimääristä
- Myynnin kasvu ollut melko ripeää
- Yleiset suhdanneodotukset seuraavalle puolelle vuodelle melko vahvat (saldoluku +37)
- Myynnin kasvu ja kannattavuuden paraneminen jatkuisivat kevään ja kesän aikana

Tieto- ja viestintäpalveluyritysten mukaan suhdannetilanne on tällä hetkellä lähellä keskimääristä (saldoluku +1).

Odotukset varsin vahvat

Näkymät lähitulevaisuuteen ovat edelleen vahvat, ja suhdanteiden ennustetaan vahvistuvan yleisesti loppukevään ja kesän 2017 aikana.

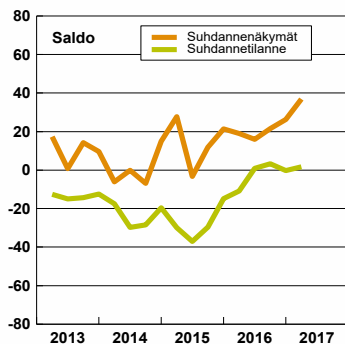
Suhdannenäkymien saldoluku nousi huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa lukemaan +37 (tammikuussa +27). Nyt 40 prosenttia vastaajista ennusti suhdanteiden paranevan, kun taas

heikkenemistä odottavia oli vain kolme prosenttia yrityksistä.

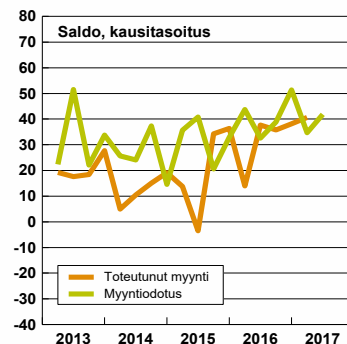
Myynti kasvoi alkuvuonna melko ripeästi. Vastaajat odottavat samankaltaisen kasvun jatkuvan lähikuukausinakin. Samoin kannattavuuden arvioidaan kohoavan hieman.

Henkilökunnan määrä kasvoi tammi- maaliskuussa selvästi. Myös odotukset loppukeväälle ovat myönteiset, ja henkilöstömäärän arvioidaan kasvavan.

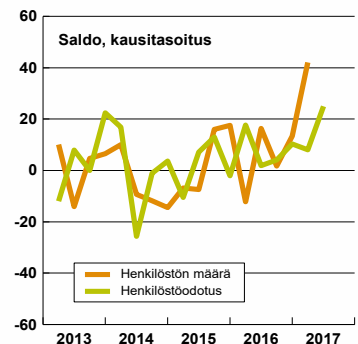
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

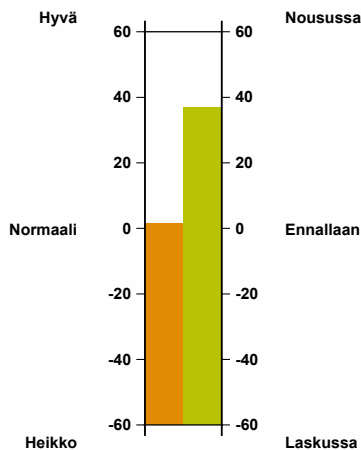

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	38	35	39	41			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	33	38	52	34	41			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	20	5	14	38			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-2	14	5	14	20			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	62	35	49	55	58			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	10	11	20	29	34			
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0			
riittämätön kysyntä	52	21	19	24	22			
rahoitusvaikeudet	3	6	1	2	2			
muu este	2	0	13	0	3			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-11	1	3	-1	1			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	19	16	21	27	37			

Kiinteistöpalvelut

- Suidannetilanne parantunut lähelle keskimääräistä
- Suidannenousu jatkuisi seuraavalla puolen vuoden jaksolla (näkyvien saldoluku +25)
- Myynnin kasvu jatkuisi kohtalaisena
- Kannattavuus paransi jonkin verran

Kiinteistöpalveluyritykset kuvaavat suidannetilanteensa elpyneen lähelle keskimääräistä (nykytilanteen saldoluku -3).

Suidanteiden paraneminen jatkuu

Suidannenousun ennustetaan jatkuvan seuraavan puolen vuoden ajan.

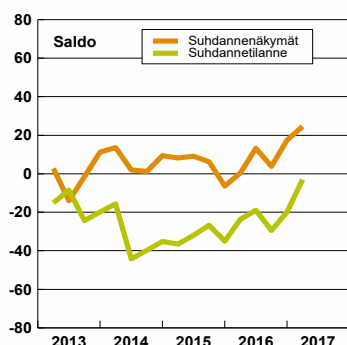
Yleisten suidannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +25 (tammikuussa +17). Vahvistuvaa suidannekehitystä seuraavalle puolelle vuodelle

ennusti 25 prosenttia vastaajista, eikä tilanteen heikkenemistä odottavia ollut.

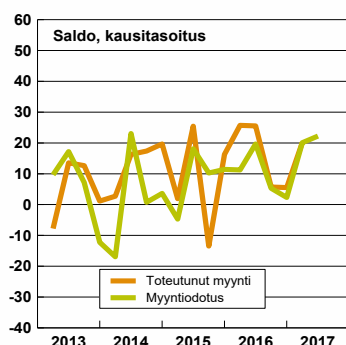
Myynnin volyymi kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä kohtalaisesti. Myös lähikuukausille ennustetaan tasaista kasvua.

Kannattavuuden arvioidaan paranevan jonkin verran. Rekrytointivaikkeitä oli nyt jo 27 prosentilla yrityksistä.

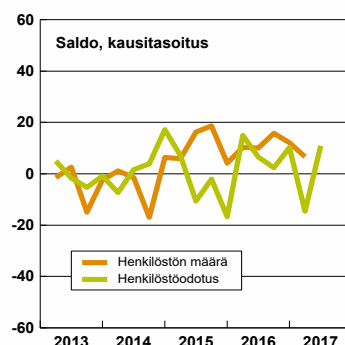
Suidanteet

Myynti ja myyntitodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

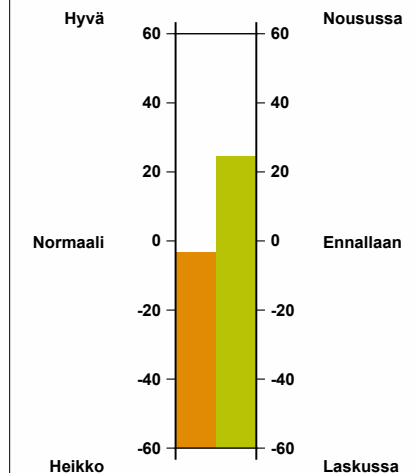

Suidannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	26	26	5	6	21			
Myyntitodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	6	2	21	23			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	25	6	1	11			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	-2	3	-15	26			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	30	46	44	34			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	24	27	20	27			
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0			
riittämätön kysyntä	22	7	21	23	6			
rahoitusvaikeudet	4	0	0	0	0			
muu este	3	2	10	4	0			
Suidannetilanne tällä hetkellä	-23	-18	-30	-19	-3			
Suidannenäkymät lähitulevaisuuteen	0	13	4	17	25			

Suidannetilanne

Suidannenäkymät

Muut palvelut

- Suidannetilanne noussut vähän yli keskimääräisen
- Seuraavalle puolelle vuodelle ennustetaan edelleen suhdanteiden vahvistumista (saldoluku +21)
- Myynnin kasvu jatkuisi ja myös henkilöstöä lisättäisiin vähän

Muiden palvelualojen suhdanteet ovat elpyneet loivasti, ja tämänhetkistä tilannetta kuvataan jo hieman keskimääräistä vahvemmaksi (saldoluku +7). Muihin palvelualoihin luetaan Suidannebarometrissa muun muassa opetus-, sosiaali- ja terveyspalvelut.

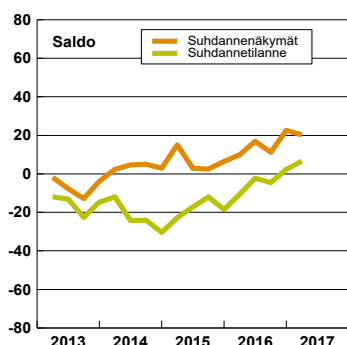
Yhä myönteiset odotukset

Suidanteiden arvioidaan paranevan seuraavan puolen vuoden ajan. Suidannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +21 (tammikuussa +23).

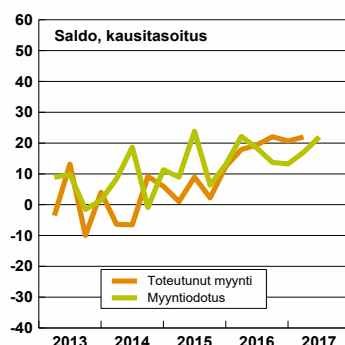
Nousua odotti nyt 25 prosenttia vastaajista ja neljä prosenttia arvioi suhdannekuvan synkentyvän.

Myynnin kasvu oli alkuvuonna melko ripeää. Myös lähikuukausille ennustetaan samankaltaista kasvua. Henkilöstömäärän odotetaan kasvavan loivasti ja myös kannattavuus vahvistuisi.

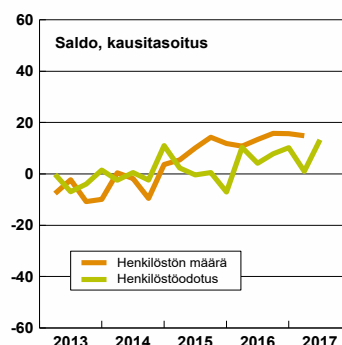
Suidanteet

Myynti ja myyntiodotus

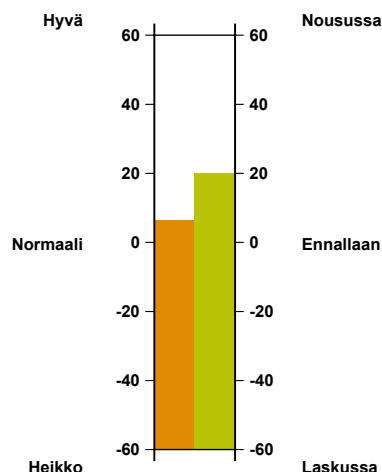

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suidannetilanne

Suidannenäkymät

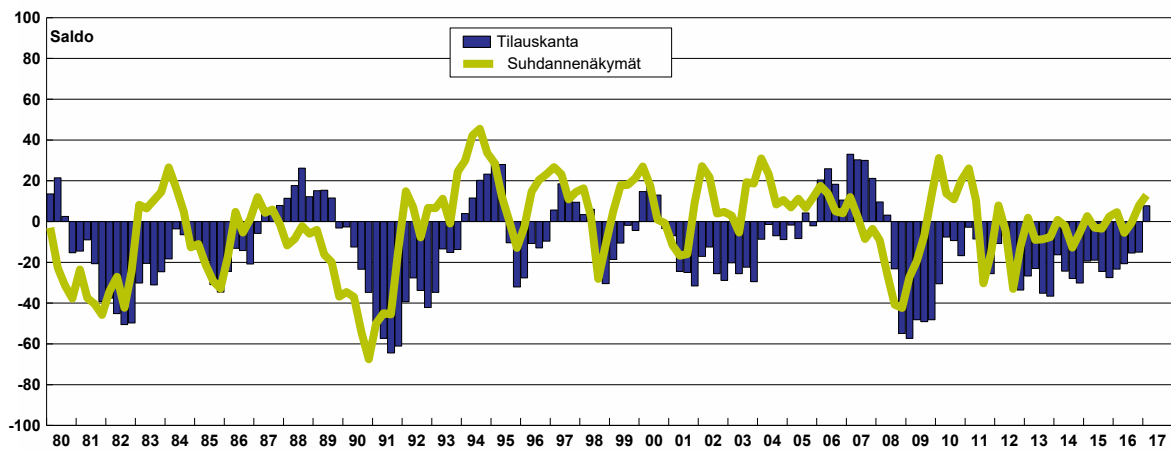

Suidannetiedustelun päätuloksia, saldo

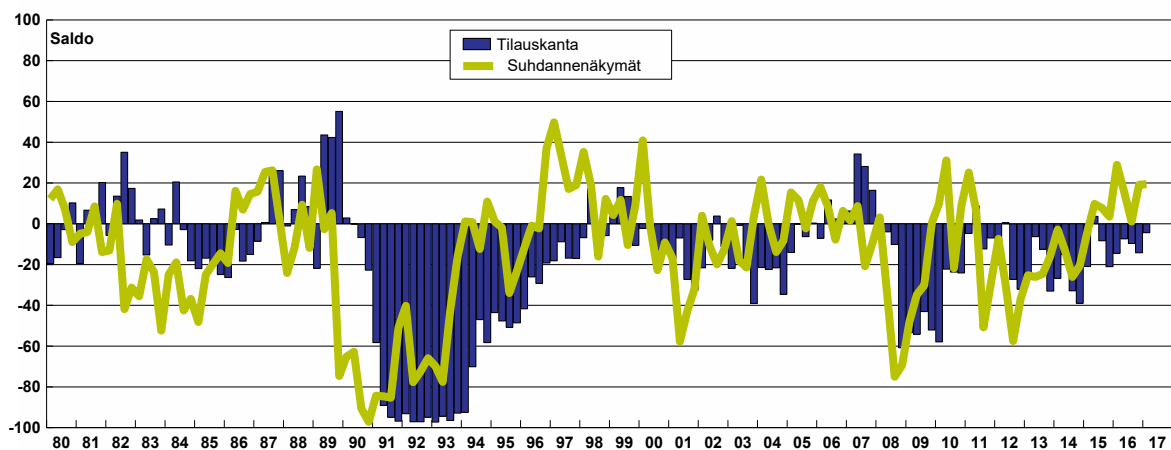
	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	17	19	22	20	22			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	19	14	14	17	22			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	24	8	11	18			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	7	5	0	20			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	54	60	47	50	49			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	23	33	21	28	30			
puute kapasiteetista	1	0	1	1	1			
riittämätön kysyntä	29	25	24	21	15			
rahoitusvaikeudet	3	7	4	2	2			
muu este	4	2	5	5	3			
Suidannetilanne tällä hetkellä	-10	-3	-4	3	7			
Suidannenäkymät lähitulevaisuuteen	9	17	11	23	21			

Pitkiä aikasarjoja

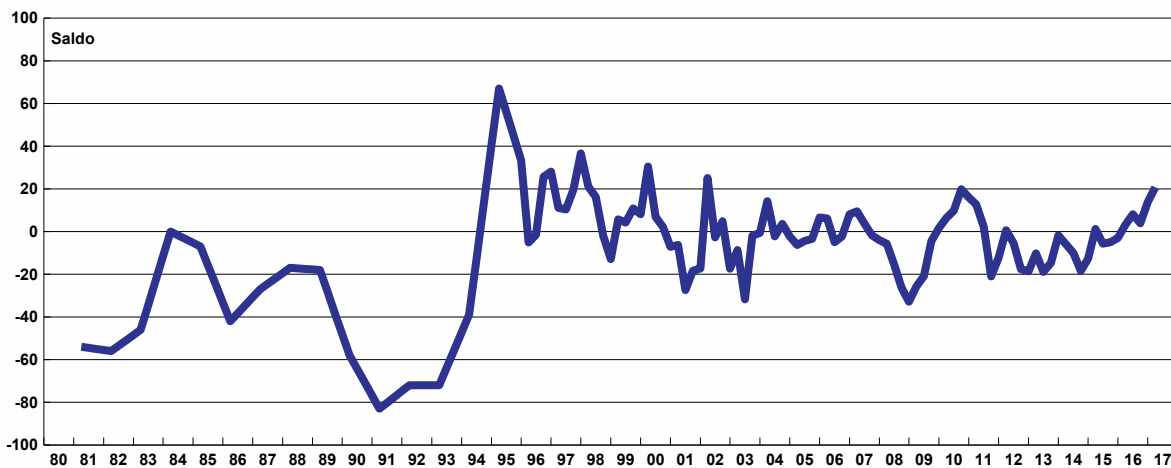
Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

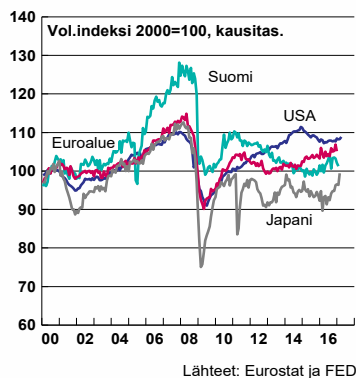

Palvelujen suhdannenäkymät

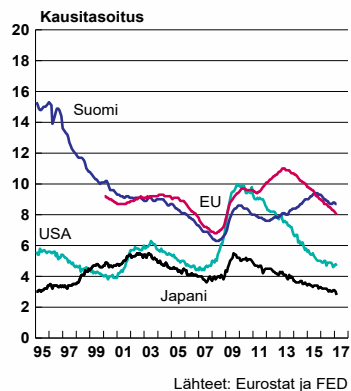

Taustatietoa taloudesta

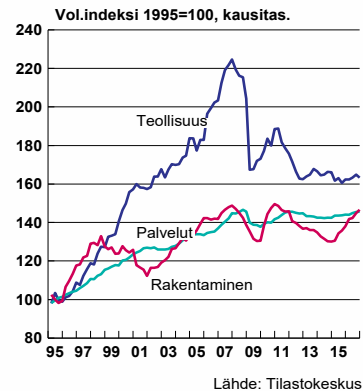
Teollisuustuotannon kehitys

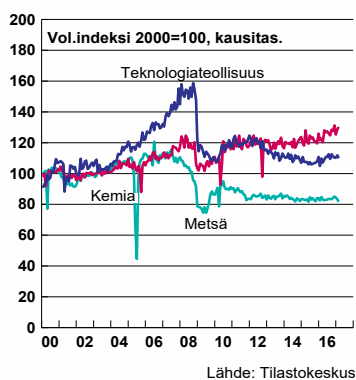
Työttömyysaste, %

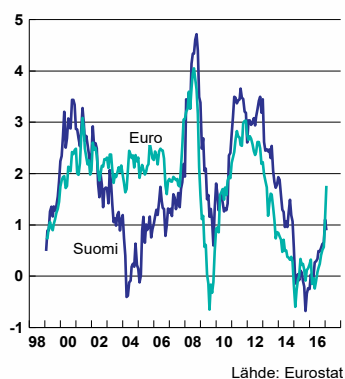
Kokonaistuotanto pääelinkeinoittain

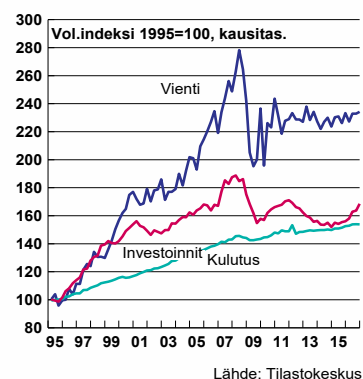
Teollisuustuotanto

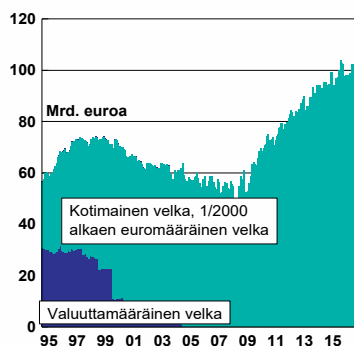
Inflaatio, %

Kysynnän päätekijät

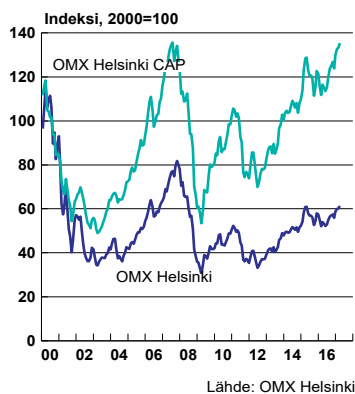

Valtionvelka

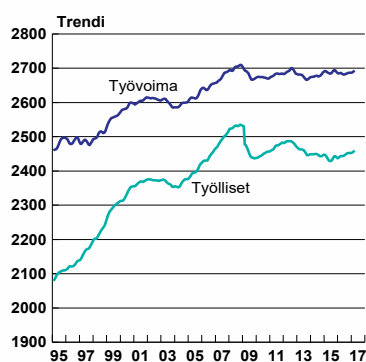
Lähde: Valtiokonttori

Pörssikursseja

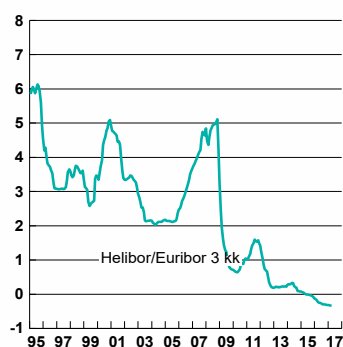
Lähde: OMX Helsinki

Työvoiman kysyntä ja tarjonta

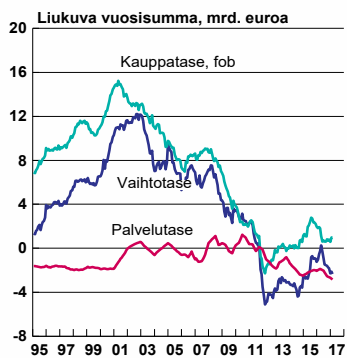
Lähde: Tilastokeskus

Lyhyt markkinakorko, %

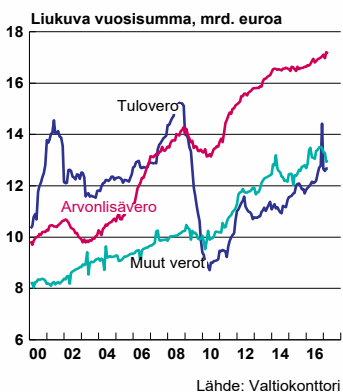
Lähde: Suomen Pankki

Ulkomaankaupan taseet

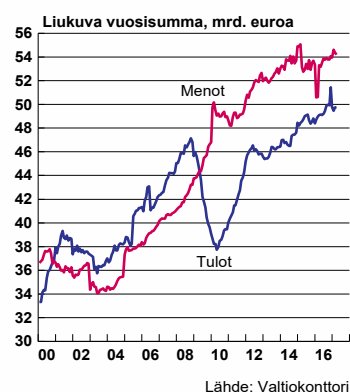
Lähde: Suomen Pankki

Valtion tulovero, ALV ja muut verot

Lähde: Valtiokonttori

Valtiontalouden tulot ja menot

Lähde: Valtiokonttori

Suhdannetiedustelumenetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdannetiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tuloksista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukausittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdannetiedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vasta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdannetiedustelun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **huhtikuussa 2017**. Siihen on vastannut **1 285 yritystä**, jotka työllistävät Suomessa runsaat **260 000 henkilöä**.

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vastaajayritysten luokitteluksi toimialoille on käytetty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suhdannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni.

Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen historiatiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebarometrissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedostoista on PT:n suhdannetiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutoksen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on osa **Euroopan komission suhdannekyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa, ja Euroopan komissio osallistuu jäsenmaissa tehtävien tiedustelujen rahoitukseen. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdannetiedusteluista

Suhdannetiedusteluilla selvitetään yritysjohdon näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odotuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden käännepeitteitä. Tyypillisesti suhdannetiedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa talouskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on

tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyselyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityksen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskantaa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yrityskoolla

Teollisuudessa yrityskohtaiset vastaukset on painotettu vastaajayrityksen liikevaihdon ja palveluissa henkilökunnan määrällä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otokes- sa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoittain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasolla.

Toimialoittaiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudella. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vähentyneen, saldoluku on 30 – 20 eli +10.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki • Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299 • www.ek.fi

Raportti internetissä:
www.ek.fi

ISSN 0783-3350

Lisätietoja:

Johtava ekonomisti
Penna Urrila
Puh. 09 4202 2606
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 09 4202 2608
etunimi.sukunimi@ek.fi